

Piripos

Pawre kot Piripos kamā Jejus kōt hkwŷjê hwŷr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Jejus nhŷ hâ mē ahkre o mē pa xwŷnhjê hõ na pre. Na pre Jejus ã mē kâm hkurê xwŷnhjaja unê nê ma krî pê Rôm wŷr kumě nê kamā haxâ nhûm mē hagjênh xà kamā hkrî ho hkrî. Tâ nhûm arî hkrî râhâ Piripos kamā Jejus kôt hkwŷjê hwŷr kagàja nhîpêx nê kumě. Na prem Pawre jarênh ma nê kâm ukaprî nê. Jakamâ axpën kaxyw kàxpore hkwŷ ho akuprô nê hwŷr kumě. Hâmri nhûm omu nê hkînh nê amnhî tâ kagàja nhîpêx nê kamâ mē kâm amnhî jarê nê mē hwŷr kumě. Kot amnhî xà htŷx kamâ hamak o hkrî htâ arî hwŷr mē mrar xwŷnhjê mâ Tirtûm kapêr jarênh râhâ ho hkrî hâ amnhî jarê. Nê kâm Jejus kot amnhî nhîpêx kôt pix mâ amnhî nhîpêx o pa hpräm ã amnhî jarê. Nê kâm Jejus jamaxpêr kôt pix mâ hamaxpêr prâm ã amnhî jarê. Æ na pre Pawre kagàja kamâ mē kâm amnhî jarênh anê. Nê mē kâm:

¹ Pa Piripos kamâ Jejus Kris kôt ixkwŷjaja. Xà mē amex na ka mē apa? E ixpê Pawre na pa mē amâ kagàja nhîpêx nê kamâ mē amâ amnhî jarê nê mē awŷr kumě. Nhûm Ximotre haxwŷja kâm ja mex nê. Wa ixpê Jejus mâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho wa ixpa xwŷnh jakamâ na pa wa mē awŷr hipêx nê kumě. Mē ate Tirtûm kapêr o mē ajahkre xwŷnhjê hwŷr nê mē kâm mē ate tanhmâ

amnhī to xwÿnhjē hwÿr nē mē ate mē mar o akrī xwÿnhjē hwÿr. Mē apê Kris kôt wa ixtō nē wa ixtōxjē ho ixpimrààtā mē awÿr hipêx nē kumē.² E kê Mēpanhípêêxà maati Tïrtûm mē Pahihti Jejus Kris wa mëmoj to mē akutā nojarêt râhâ nē ka mē axàmnhîx ri ajamakêtkati nē ri apa ho apa.

Pawre kot Piripos nhō xwÿnhjē ho Tïrtûm wÿr ã harênh

Epes 1.15-19; Korosê 1.9-12

³ Na pa hte xatā mē amâ ijamaxpêr o ixkrî nē mē panhô Tïrtûm kot tanhmâ mē ato mex toja pa kâm ijamaxpêr nē ixkînh nē ixkrî. ⁴ Nê Tïrtûm mâ mē ajarênh nê mē ato kuwy. Ixkînh kâm mē ato kuwy.

⁵ Wam ixte mē awÿr inhmoûta ã na pa pre mē amâ Jejus kot mē panê tanhmâ amnhî nhîpêx to hâ harênh o ri mē akôt ixpa. Ka prem inhma nê hkôt amnhî xunhwÿr tÿx nê hkôt amnhî nhîpêx o ri apa. Jakamâ inhma axpêñ kaxyw ri kàxpore hkwÿ nhôr o apa. Te ham mē ate ixwÿr mënhta pyràk pa pre mē akukwak ri amnhîm ho ixujaprôr o ri ixpa pê nhâm ri mē kâm Jejus jarênh o ri mē hkôt ixpa. Na pa hte arî jam ijamaxpêr râhâ ho ixkînh nê ixkrî. Nê Tïrtûm mâ mē ate ixto mex ã kâm mē ajarênh o ixkrî.

⁶ Nê na pa pre ma mē awÿr mõ nê mē amâ Jejus jarê ka prem inhma nê hkôt amnhî xunhwÿ nhûm Tïrtûm ja hâ mē apumunh mex nê. Hâmri nê mē ate hkôt amnhî to htÿx kaxyw tanhmâ mē ato mē axihtÿx to. Tâ koja arî mē ato mē axihtÿx râhâ nhûm Jejus Kris nhýrmâ akupýn mē pahwÿr wrÿ. Koja ã mē ato mex anê. ⁷ Na hte tanhmâ ixto mex

tota pyrà nẽ tanhmã mẽ ato mex to ho pa nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ kormã mẽ kot ijaxàr kêt ri pa pre ma mẽ piitã mẽ kãm Jejus jarênh o ri ixpa. Nẽ ãm hãmri mẽ kãm harê. Mẽ kot mar nẽ hköt amnhã xunhwyr tÿx kaxyw pa pre mẽ hköt harênh rãhã ho ri ixpa. Ka prem ja kaxyw inhmã kàxpore hkwyr gõ pa pre ho amnhim ixujaprôr pê mẽ hköt ri mẽ kãm harênh o ri ixpa. Tã nhãm prem jar Rõm kamã ijaxà pa arî ixkrí htã ka mẽ axte ixwyr hkwyr mẽ. Jakamã na pa hte mẽ amã ijamaxpêr rãhã ho ixkrí nẽ inhmã mẽ akñh tÿx nẽ. ⁸ Te Jejus Kris kãm mẽ ajapê htÿx pyràk. Tirtum kot ja hã ixpumunh mex.

9-10 Na pa hte mẽ ato kuwyr nẽ kãm:

—Pa Tirtum. E Piripos nhõ xwýnhjê pumu. Na mẽ ra kãm axpën kñh o axpën kôt pa. Kwa tanhmã mẽ hipêx to kê mẽ arî kãm axpën kñh tÿx pix nẽ. Jao axpën to mex rãhã ho pa. Nẽ tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ amnhã krãm akapêr jaxàr tÿx nẽ. Jao tãm amnhã nhípêx mex nẽ hamaxpêr mex o ri pa. Nom kormã mẽ kot ja pumunh tohtuj anhýr. Tã kér ka tanhmã mẽ ho kê mẽ ã amnhã nhípêx anhýr rãhã Jejus Kris akupyn mẽ ixwyr wrý.

Anhýr pa hte mẽ ato hwyr o ixpa. ¹¹ Nà koja Jejus Kris mẽ akaxwýnh kãm mẽ ato mẽ axihtÿx ka mẽ ÿ hã axihtÿx pê tãm ri amnhã nhípêx nẽ tãm axpën nhípêx o ri axpën kôt apa. Nhãm mẽ piitã ja hã mẽ apumu nẽ axpën mã Tirtum mex o mex ã harê.

*Pawre kãm Kris kôt amnhã nhípêx prãm ã harênh
Atre 28.30-31; Epes 6.19-20; Sikun Ximotre 2.9*

12 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxaja. Kot paj mẽ amã tanhmã amnhã jarênh to ka mẽ inhma. Na prem ra

Jejus ã ixtomnuj tÿx n  h  ijax  pa amnh  x  ht x kam  ijamat o ixkr . Nom m  kot ã inh p x anh r t  pa hte ar  ixkr  x  kam  m  k m Jejus jar nh o ixkr . Jakam  na m  ra oht  n  tanhm  kot m  pan  amnh  nh p x to h  har nh ma. ¹³ P risti kot inh hk  h  ixt nopxar xw y nj  m  ixw yr m  mrar xw y n piit  ixte Kris kap r jahkre ho ixpa pix   m  kot ijaxàr   ijar nh ma. ¹⁴ N  jar Kris k t m  paht  n  m  paht xaja haxw yja ijar nh ma n  oht  n  ixpyr  n  Kris nh  h  amnh  to ht x n  ar  hkw y j  m  kap r jar nh r h  ho pa. Ixpyr  n  k m m  uma h k t n  m  kut  amnh  to ht x p  m  k m har nh r h  ho pa.

¹⁵⁻¹⁸ N  na pre m  hkw y jaja ixte m  am  Kris jar nh o ixpa h  ijar nh ma n  h  ixkam  gryk n  axtem hamaxp r n  ixwakre kam  gryk k m m  k m Kris kap r jar nh o pa. Na hitem hamaxp r o:

—E kot paj ma Pawre kot ra m  hw yr m r xw y nj  hw yr m  n  kot ra m  k m Jejus kap r jar nh nh ipy axte m  k m har nh o ri m  hk t ixpa. H mri nh m m  inhma n  inhgryk   Pawre kaga. H mri nh m m  hagj nh x  kam  ar  hkr  t  tee ri m  h  ijar nh ma n  hk pr  n  r  amnh  pumu. N  kot paj an .

Anh r o hamaxp r t  pa m  har nh ma n  ixkap r  h k t n . M  kot m  am  h pr  h  Kris kap r jar nh k n  kot pa k t tee ri m  har nh ma n  ixkap r . Kw r m  m mr  ri ixkam  gryk k m kap r jar nh o ri pa. Pa m  har nh ma n  ixk nh n . Nom na hte m  hkw y jaja jaj  rom k m ixk nh k m m  k m Kris kap r jar nh o pa. N  t m hamaxp r p  m  k m har nh o pa. Ra m  kot ixpumunh mex jakam  nh m T rt m kot jar m  hw yr inhm nh

nhūm ixte ãm hāmri mē kām kapēr mex jarēnh o ri ixkrī hā ixpumunh mex. Jakamā kwār mē māmrī tanhmā inhmā hamaxpēr to xà hkōt mē ujarēnh mexja jarēnh o pa. Mē kām ixfinkh kām harē rȳ ixkamā gryk kām ri harēnh o pa. Æm hāmri Kris kapēr jarēnh o pa jakamā pa mē harēnh ma nē ixfinkh nē.

¹⁹ Nē ra mē ate ixto Tīrtūm wȳr o apa jakamā koja Karōja ixfaxyw tanhmā jar Rōm kamā pahi-hti nhīpēx to nhūm tokyx ixfator japēr. Pa ixāmnihīx ijamatēktati nē ri ma mē akōt ixpa.

²⁰ Nom inhmā Jejus kām hprām xà hkōt pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ixpa hprām. Jakamā koja mē ixfator pa ixfinkh nē arī kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa. Nom koja mē tanhmā hamaxpēr to nē ixpī pa mē kutā mē kām amnhī to htŷx nē ixām rāhā nhūm mē ixpī pa ijamatēktati nē ty. Kē mē ja hā ixpumu nē ixtā Kris mex o mex ã harē. Æm Jejus kām hprām xà hkōt pix mā na inhmā amnhī nhīpēx prām.

²¹ Tā kot paj tanhmā amnhī to nē arī ixtīr japēr hā kot paj ãm kōt pix mā amnhī nhīpēx rāhā ho ixpa. Nom koja mē tanhmā hamaxpēr to nē hā ixpī pa ty nhūm Tīrtūm ma kaxkwa hwȳr ixkarō ho àpir kurê kumrēx. Pa Tīrtūm mē Krata wa kuri inhmex o inhmex nē wa kuri ixpa ho ixpa. ²²⁻²³ Tā nhŷ na we inhmā mex o hō jakrenh wehe? Na pa tee ri amnhī kukamā ijamatēxpēr. Inhmā tokyx ixtik nē Kris kuri ixpa hprām. Ja na inhmā hprām o inhmā hprām. Nom ko. Kot pa arī ixtīr nē arī mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh rāhā ho ri ixpa. Ko. Ja māänēn inhmā mex. ²⁴ No mē amā na arī ixtīr nē ixpaja mē amā hprām ²⁵ jakamā kot paj

pēr tokyx ixtyk kêt nē. Kot paj arī ri mē amā Kris kôt mē ato mē axihtyx o ri mē akôt ixpa. Jao ām ho hkrānre ka mē ra amnhī kaxyw kām ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwyr tŷx nē. Jao akīnh nē apa. ²⁶Tā kot paj nhýrmā akupým ixtîr râhā mē awyr mō ka mē ixpumu nē akīnh nē. Jejus Kris kot akupým ixsator ā akīnh nē. Hāmri nē ixtā Jejus mā mex o mex ā harē.

Mē pahte Jejus ā pahpunuj tā mē pahte amnhī to htŷx ā mē pamā karō

*Rukre 6.22; Sikūn Korīt 2.14-16; Xiakre 1.12;
Jutre 3*

²⁷Jakamā e kēr ka mē Jejus Kris kapēr kôt pix mā amnhī nhípêx. Nē axpēn kôt axpēn to axihtyx pē mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhípêx to hā harēn o ri apa kē mē ama nē mē pahpyrà nē hkôt amnhī xunhwyr. E kēr ka mē ā amnhī nhípêx anhýr o ri apa. Kēr pa nhýrmā mē hagjênh xàja rûm ixsator japēr nē nhýri ja hā mē ajarēnh ma rŷ ma mē anhō krī hwyr mō nē ja hā mē apumu nē ixtīnh nē. ²⁸Nom kwa kēr ka mē amā mē kot Kris ā tanhmā mē ato xwýnhjē pyma hkêt nē. Mē kot tanhmā mē anhípêx katî hto htā kēr ka mē kutā amnhī to htŷx nē mē hkôt apa. Kēr kē mē amnhī tā mē apumu nē tee ri hamaxpēr hāmri nē axpēn mā:

—Kwa mē pahte Kris ā tanhmā mē hipêx to htā na htem amnhī to htŷx nē arī mē pamā harēn o ri pa. Pēr mē kām mē pahpyma hkêt. Mān hte Tirtūm tanhmā mē ho nhūm mē ū hā kām mē pahpyma hkêt nà? Kwa tanhmā kot puj mē ho nhūm mē Jejus kapēr jarēnh o pata kaga? Nà kot puj mē ām tee ri hā tanhmā mē ho kapry. Mān ām hāmri na

htem nhÿrmã Tÿrtûm kuri htÿr tûm n  pa ho pa h  amnh  jar nh o pa n ? An .

Koja m    m  ajar nh an . Tÿrtûm kot m  ato m  axiht x   m  apumunh k t. ²⁹ Na pre tanhm  m  ato ka m  Kris k t amnh  xunhw . T  m  kot tanhm  h  m  anh p x to ht  na hte Tÿrtûm m  kut  tanhm  m  ato ka m    h  amnh  to ht x n  apa. ³⁰ Ijaxw yja na pa hte amnh  x  ht x kam  ijamat o ixkr . Na pre htem Jesus   ixtomnuj o pa ka prem ja h  ijarēnh ma n  h  ixpumu. T  ota k  m  ra axte tanhm  h  inh p x to. Pa k  amnh  x  ht x k m ijamat o ixkr  ka m  ijarēnh ma. T  xep m  ixpyr  n  Kris   amnh  x  ht x kam  ajamat o apa. Nom kwa k r ka m  tee ri amnh  kukam  ajamaxp r o akapr  n  apa hk t n .

2

Jesus k m m  pajap  x j tanhm  kot amnh  nh p x to h  har nh

R m n 15.5-6; Epes 4.1-6; Piripos 2.18

¹ N  ra m  pahte Jesus k t amnh  xunhw r jakam  pu m  tee ri amnh  kukam  pajamaxpēr o pahkapr  n  ri papa hk t n .  m k m m  pajap ja m  pajamaxpēr r h  ho pahk nh n  pajamat ktati n  ri papa. Nh m Kar  m  pahkar  m  agj  n  m  pahto mex n  m moj to m  pakut  nojar t o ri m  pakam  pa. ² T  k r ka m  axp n mar mex n  m moj t  axp n m  ax k r o ri apa hk t n . Te ri ixkre pixi kam  m  atipxi n  axp n k t amnh  nh p x pyr k. N  Tÿrtûm k m h pr m x  hk t pix m  ajamaxp r o ri apa. N  m  am  axp n k nh o

ri apa. Kot kaj mē ã amnhī nhīpēx anē pa ja hā mē apumu rȳ hā mē ajarēnh ma nē ixtīnh tȳx kumrēx.

³ Nē kwa kēr ka mē axpēn pumu nē ã ajamaxpēr anhȳr kēt nē. Mē ajamaxpēr o:

—Tk. Kot pa ri tanhmā jahti ho ajuta hto ho ixpa hkēt nē. Ixte amnhī to rax o hakrenh kēnā kot pa hkēt ri ho ajuta. Kē tām mān tanhmā ixto ajuta hto.

Anhȳr o ajamaxpēr kēt nē. Kēt nhȳri mēhō pumu nhūm tanhmā kute ka hā omu nē ajamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Kwa tanhmā kot pa we ho ajuta htoo?

Anhȳr o ajamaxpēr hāmri nē ajamaxpēr xà hkōt tanhmā ho ajuta hto.

⁴ Jao Jejus pyrà nē mēmoj to axpēn kutā anojarēt o ri apa. No ri amnhī pix kukamā ajamaxpēr o apa hkēt nē. ⁵ Kēr pu mē te Jejus tanhmā hamaxpēr toja pyràk o pajamaxpēr o ri papa.

⁶ Kēp Tīrtūm Kra kumrēx jakamā te uràk tā xà na pre ja hā amnhī pumu nē amnhī pix kukamā ã hamaxpēr anē nē hamaxpēr o:

Te ixte Tīrtūm pyràk jakamā mēmoj piitā inhō na.

Jakamā kot paj jar kaxkwa kamā inhmex nē ixtīnh nē ixpa ho ixpa nē aa rer nē nhȳhȳm inhmōr kēt kumrēx. Anhȳr o na pre hamaxpēr? Nà na pre ã hamaxpēr anhȳr kēt nē.

7-8 Kām mē pajapē xàj na pre kaxkwa kamā mēmoj mex piitā rer pa nē man mē pahwȳr wrȳ nē mē pahpyrà nē ī ho katorxà nhōhy rūm kato.

Kēp mē panhō Pahihti htā te kēp mē panhīō nē te kot amnhī to grire pyràk o amnhī nhīpēx o ri pa.

Nē Tīrtūm kām hprām xà hkôt pix mā amnhī nhīpêx o pa.

Nē ām kót pix mā amnhī nhīpêx o pa rāhā nhūm prem kupī nhūm arī mē kām xa nē tanhmā amnhī tā mēhō hto hkêt nē.

Na prem hipêx kati nē. Te kēp mē kot amnhī tomnuj tÿx xwÿnhjê nhīpêx pyràk o hipêx nē pī kahpa hă kunhô nē kupī.

Tā no nhūm mē kēp tanhmā amnhīmnuj to hkêt nē arī mē kām xa. Mē panê na pre ā amnhī nhīpêx anē.

⁹ Hāmri nhūm Tīrtūm ā kot amnhī nhīpêx anhÿr ā omu nē akupÿm ho htīr nē akupÿm amnhī wÿr ho api.

Nē mex o mex ā harē.

Nē kot nhÿrmā mē pahtiitā mē pahto amnhīptàr kaxyw mē pakaxyw ām.

¹⁰ Jakamā kot puj mē nhÿrmā pahtiitā Jejus kutā pahkōnkrā ho rôrôk nē pahkrī hpa nē kàx pêê kām mex o mex ā harē.

Mē pahtiitā. Kaxkwa kamā mē pa xwÿnhjaja nē pika piitā hkôt mē papa xwÿnhjaja.

Nē mē htyk xwÿnh piitā koja mē akupÿn htīr pu mē pahpimràatā Jejus kutā pahkōnkrā ho parôrôk nē pahkrī hpa nē kām mex o mex ā harē.

¹¹ Nē kām:

Pa Pahihti Jejus. Nà ām hāmri na apê mē inhō Pahi Maati hă apyxi mex na ka.

Jakamā mē ixtō kot paj mēmoj tā tanhmā amā karō hto? Nà kot paj mē ixtō ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Anē.

Kot puj mē nhÿrmā ā Jejus mā pakapēr anē.

Jao māänēn Tīrtūm hihtŷx o hihtŷx nē àhpumunh o àhpumunh ã omu. Nē mex o mex ã omu.

*Te mē pahpê kanhêtí pyràk ã mē pajarênh
Matêwre 5.14-16*

12-13 Tā kwa ixkràmnhwŷjaja. Inhmā mē akînh. Kwa kér ka mē arî Tīrtūm kôt amnhî nhîpêx mex râhâ nē. Te ixte mē akamā ixpare ri mē ate amnhî nhîpêx mexta pyràk o ixwakre kamā amnhî nhîpêx mex o ri apa. Na pre ra Tīrtūm mē panê mē pahte amnhî tomnuj rē nē tanhmā mē pahto pu mē ū hâ kapêr kôt amnhî nhîpêx o ri papa. Jakamā kwa kér pu mē axte tanhmā amnhî tomnuj to ho papa hkêt nē. Nē mē pahte Tīrtūm kapêr kwŷm ri amnhî nhîpêx pymaj ãm hkôt pix mā amnhî nhîpêx o ri papa.

14 Nē kér ka mē mêmôj to anhŷr kaxyw nē agryk kâm tanhmā ri ho hkêt nē. Nē mêmôj tā axàpênh kaxyw nē ri hâ axpêñ mā akapêr kati kamā ho anhŷr kêt nē. **15-16** Mē kot amnhî tomnuj xwŷnhjaja na htem ã amnhî nhîpêx anhŷr o pa. No kêt mē kajaja. Mē ate mē hkôt apa htâ kér ka mē hkôt amnhî nhîpêx kêt nē. Mē kurom mē apê Tīrtūm kra jakamā kér ka mē hkôt pix mā amnhî nhîpêx o ri apa. Nē tanhmā amnhî tomnuj to rŷ tanhmā ajamaxpêr punuj to hkêt nē. Mē kot amnhî tomnuj xwŷnhjaja te ri kamât kô kamā ri mē kêp àhkînh o ri mē pa xwŷnhjê kot amnhî nhîpêx pyràk. Tâ kot kaj mē hkôt tâm ri amnhî nhîpêx o apa nē te ate kanhêtija kamât kô kamâ hirâ ho harir pyràk o amnhî nhîpêx. Jao mē kâm Tīrtūm kapêr jarênh o ri mē hkôt apa. Mē kot amar nē apyrâ nē nhŷrmâ kuri htîr tûm nē pa ho pa kaxyw. Kot kaj mē ã

amnhī nhīpēx anē nhūm nhȳrmā Jejus Kris akupȳn mē pahwȳr wrȳk ā arīgrotā ā pa mē apumu nē ixkīnh nē. Nē ixkīnh kām Jejus mā mē ajarē nē kām mē ajarēnh o:

—Kwa Pahihti. E jajē pumu. Na pa pre mē kām akapēr jarēnh o ri mē hkōt ixpa nhūm mē inhmar tȳx nē nē akapēr kōt amnhī nhīpēx o ri pa. Jakamā na pa pre mē kām akapēr jarēnh kaprȳ hkēt nē.

Anhȳr o kām mē ajarē. ¹⁷ Na pa pre mē akōt mē amā Tīrtūm kapēr jarēnh o ri ixpa ka prem inhma nē hkōt amnhī xunhwȳ. Jakamā te ixte Tīrtūm mā mē ato ixkīnh xà nē kām mē anhōr pyrāk.

Nē koja jar Rōm nhō pahihtija tanhmā ixto hkēt japēr. Rȳ tanhmā ixto. Nom kwār mē māmrī tanhmā kām ixto hprām xà hkōt tanhmā ixto rȳ ixpī. Koja mē ā ixte mē anhīpēx anhȳr ā ixpī pa ixkīnh nē. Nē tanhmā ijamaxpēr to hkēt kām ty. Jakamā na pa ra ā mē kot inhīpēx anhȳrja kukamā mē amā amnhī kīnh ā amnhī jarē ka mē inhma. ¹⁸ Tā kēr ka mē ixpyrā nē ajaxwȳja ixtā akīnh nē apa.

Ximotre mē Eparoxit wa harēnh

¹⁹ Nē koja Pahihti Jejus kām ja prām hā kot paj ma mē awȳr Ximotre mē nhūm ma mē awȳr mō nē ri mē akōt pa nē tanhmā mē ate amnhī nhīpēx to hā mē apumu. Hāmri nē man akupȳn ixwȳr mō nē inhma mē ajarē pa mē ajarēnh ma nē ixkīnh nē tee ri mē akukamā ijamaxpēr o ixkrī hkēt nē. Ām tām mē akukamā ijamaxpēr o ixkrī. ²⁰ Ximotre tapxipix na ixpyrā nē kām mē akīnh nē kām mē ato ajuta hprām. Na hte mē ajarēnh rāhā ho pa. ²¹ Nom jar mē piitā Ximotre kīnhā amnhī mex

pix kukamā hamaxpēr o pa nē kām Jejus Kris kōt tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hprām kēt nē.

²² Ximotre te kēp ixfra pyràk. Na hte ixkōt pa nē ixpyrà nē Jejus mā tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho pa. Pa pre wa ijame mē kām mē ujarēnh mex jarēnh o wa ri mē hkōt ixpa. ²³ Tā koja mē tanhmā ixtā axpēn mar to. Apu mē kot ixpīr ā amnhī jarē rȳ ixfator ā amnhī jarē. Pa tanhmā amnhī tā mē mar to nē rī kormā ma mē awȳr Ximotre mē kē ma mē awȳr mō nē mē amā tanhmā ijarēnh to.

²⁴ Nē koja Pahihti Jejus kām ja mex pa ijaxwȳja ma mē awȳr mō pu mē axte axpēn pumu.

²⁵ Nē kot paj tokyx ma akupȳm mē awȳr Kris kōt mē pahtō Eparoxit mē. Na ka prem kām kàxpore gō nhūm man ixwȳr o mō nē inhmā kugō. Hāmri nē jar inhmā àpēnh rax nē ixpyrà nē mē ujarēnh mexja jarēnh o pa. ²⁶⁻²⁷ Tā ra à htȳx nē. Kironhȳx pre mē pahpē ty. Tā nhūm Tīrtūm omu nē kamā ukaprī nē. Nē māänēn pa ixkamā ukaprī nē. Nē tee ri ixte à htȳx ā omunh nē ixkaprī htȳx pymaj akupȳm inhmā ho mex nhūm ra akupȳm mex nē ri pa. Hāmri nē kām mē apumunh prām nē. Mē ate à htȳx ā harēnh mar nē akaprī hā mē ajarēnh ma nē tee ri mē akukamā hamaxpēr. ²⁸ Jakamā inhmā akupȳm tokyx mē awȳr mēnh prām. Tā koja mēmo arīgro hā mē awȳr pōj ka mē omu nē akīnh nē tām ajamaxpēr. Pa ijaxwȳja jar ixkīnh nē tām ijamaxpēr. ²⁹⁻³⁰ Na ka prem ixwȳr amē nhūm man ixwȳr mō nē jar ixri mē kām Kris kapēr jarēnh o ri mē hkōt pa rāhā nhȳx hā ty nom kot amnhī kamā kahak kēt. Jakamā kē akupȳm mē awȳr pōj ka mē omu nē akīnh nē. Nē kahti hkōt amȳ nē ho mex

nē. Kēp Kris kôt mē pahtō mex kēnā. Ā na htem Kris mā mē kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho mē pa xwÿnhjē nhīpēx mex anhŷr o pa.

3

Mēmoj tā mē pahpumunh kôt Tīrtūm kot tām mē paxunhwŷr ā harēnh

Piripos 2.18, 4.4

¹ E Kris kôt ixtō nē ixtōxaja. Kris kēp mē panhō Pahihti jakamā kwa mē jam ajamaxpēr nē akīnh rāhā ho ri apa.

Na pa ra mē amā mēmoj jarēnh rax nē. Nē hā kagà rax tā kormā inhmā ja ho anhŷr kaga hkêt nē. Kot paj axte mē amā hkwý hā kagà. Mē ate hā ano htŷx nē ho apa kaxyw. ² Jakamā e kwa mē okora. Kêr ka mē amnhī nē mē kot Tīrtūm kapēr o hêx xwÿnhjē pumunh mex o ri apa. Na htem tanhmā mē amā kapēr ho pa nē mē amā:

—Kot kaj mē ixpê Ijaewjē pyrà nē amnhī my kwrŷt kà jakà hāmri nē apê Tīrtūm kra. Anē.

³ Nom ja kot anhŷr kêt. Mē pahte amnhī jakàr kôt mē pahpê Tīrtūm kra hkêt. Ā kot anhŷr ronhŷx pu mē amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to ho pahpê hkra. Nom ja kot anhŷr kêt. Mē ate amnhī jakàr kêt tā mē ixpyrà nē amnhī kaxyw Jejus Kris mā ajamaxpēr jakamā mē ixpyrà nē mē apê Tīrtūm kra na ka mē. Na ka htem mē ixpyrà nē Karō nhŷ hā kām mex o mex ā harēnh o ri apa nē mē ixpyrà nē Jejus kukwak ri akīnh nē ri apa. Nom na pu htem pahpê hkra kaxyw amnhī jakàr kêt nē. ⁴ Kop ām amnhī krā hkôt mē pahte amnhī to Tīrtūm kra ronhŷx pa ra amnepêm amnhī to hkra

nē ri ipxa. Na pa pre ixpê hkra hprām xàj amnhī krā hköt tanhmā ri amnhī nhīpêx to rax o ipxa nom ā amnhī nhīpêx anhŷr kapry. E pa ja hā mē amā amnhī jarē ka mē ijarēn ma.

⁵ Na pa pre ixkato nē kormā ixtā semān pixire nhūm mē ixpê Ijaew ã inhmy kwrŷt kà krâhta. Nom pa ā mē kot inhīpêx anhŷr kôt ixpê Tirtum kra hkêt nē. Nē inhīpêêxà hköt ixpê finat Pējamī kanrēhā htamnhwŷ jakamā ixpê Ijaew mex na pa. Nē Ijaew kapēr o ixkapēr o ri ipxa. Nom ja kôt ixpê Tirtum kra hkêt. Nē māänēn ixpê Parijew nhō xwŷnh jakamā na pa pre Tirtum kot finat Mojes mā mē pakaxyw mēmoj tā karō kôt pix mā amnhī nhīpêx o ipxa hprām. ⁶ Jao tee ri mē kot Jejus kôt amnhī nhīpêx xwŷnhjê pumu nē mē homnuj tŷx o ri ipxa. Na pa pre ijamaxpēr o: “Nà mūjjaja na htem mē ixkwŷm ri amnhī nhīpêx o pa.” Anē nē mē hipêx kati ho ri ipxa. Nē ijamaxpēr o: “Ra ixte finat Mojes kot Tirtum nhŷ hā kapēr piitā hköt amnhī nhīpêx mex jakamā na pa hte tanhmā ri amnhī tomnuj to ho ri ipxa hkêt nē.” Anē.

⁷ ã na pa pre ixpê Tirtum kra hprām xàj amnhī nhīpêx anhŷr o ipxa. Tā nom ām ã amnhī nhīpêx anhŷr hkaprȳ. Na htem ã ri amnhī nhīpêx anhŷr kôt kēp Tirtum kra hkêt nē. Tā pa hpānhā amnhī kaxyw Kris kôt ijamaxpēr nhūm ixto hkra kurê kumrēx.

⁸ Ra ixte Jejus Kris kôt amnhī xām jakamā Jejus kēp inhō Pahihti pa inhmā kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx o ri prām. No hkrax rūm ixte amnhī nhīpêx tūmja na pa ra Jejus gryk ã hkaga hpa. Te ixte mēmoj punuj pyr nē amnhī katut kôt mēnh nē axte kām ijamaxpēr kêt pyràk. Jao amnhī kaxyw Jejus

köt pix mā ijamaxpēr o ri ixpa. ⁹ Nom kormā ā ijamaxpēr anhŷr kêt ri na pa pre ixtŷx ri ijamaxpēr o:

—Nà ixte Mojes kot Tīrtūm nhŷ hã kapēr kôt amnhî nhîpêx o ixpa jakamâ koja Tīrtūm ja hã ixpumu nẽ ixto hkra.

Anhŷr tâ nom ja kot anhŷr kêt. Na htem amnhî krâ hkôt tanhmâ ri amnhî nhîpêx to ho pa nhûm Tīrtûm ãm ja hã mě omu nẽ ãm hã mě omu nẽ mě ho hkra hkêt nẽ. Nom koja mě Kris kôt amnhî xunhwŷ nhûm ja hã mě omu nẽ mě ho hkra kurê kumrêx. Jakamâ ixte Kris kôt amnhî xâm â ixpumunh kôt pix mā na pre ixto hkra nẽ inhmex â ijarê. ¹⁰ Hâmri pa ra inhmâ Kris kôt pix mā amnhî nhîpêx o ri ixpa hprâm. Na pre ty tâ akupŷm htîr nẽ hihtŷx nẽ àhpumunh tŷx o tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pa. Tâ ijaxwŷja inhmâ urân â amnhî nhîpêx anhŷr prâm. Nẽ inhmâ urâk nẽ amnhî xà htŷx kutâ amnhî to htŷx nẽ ixpa hprâm. Mě kot hã ixpîr mā tâ pa urâk nẽ Tīrtûm kapêr kaga hkêt nẽ ãm kôt pix mā amnhî nhîpêx o ri ixpa râhâ urâk nẽ hã ty. Ja na inhmâ ho anhŷr prâm. ¹¹ Kê Tīrtûm kot hipêxta pyrà nẽ akupŷm ixto ixtîr pa wa kuri ixtîr tûm nẽ ixpa ho ixpa. ¹² Inhmâ Kris kôt pix mā amnhî nhîpêx o ixpa hprâm tŷx kumrêx. Kormâ ixte hkôt amnhî nhîpêx o inhmôr nẽ kormâ hatur xâm mënhanh kêt tâ inhmâ tokyx hatur xâm mënhanh prâm. Na pa â inhmâ amnhî nhîpêx anhŷr prâm tŷx kumrêx.

Nẽ na pa hte ixte amnhî tomnuj kêt â amnhî to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte arî tõhâ tanhmâ amnhî tomnuj to nom inhmâ â amnhî nhîpêx anhŷr prâm kêt. Nẽ na pa kormâ ixprî hã Kris kot amnhî nhîpêx mar o inhmôr nẽ hatur xâm

mēnh kêt tā inhmā hkôt amnhī nhīpêx o inhmrōr nē tokyx hatur xàm mēnh prām. Ja kaxyw na pre Jejus Kris amnhī kaxyw ixta. ¹³ Na pa hte mē akurom papxipix ixte Jejus kām hprām xà hkôt amnhī nhīpêx o ixpa hā amnhī to jarkrar kêt nē. Nom ra ixte tanhmā amnhī tomnuj to ho ixpata pa axte kām ijamaxpēr kêt nē. Te amnhī katut kôt ixte rēnh par pyràk o hipêx nē axte kām ijamaxpēr kêt nē. Nē Jejus kām hprām xà hkôt pix mā amnhī nhīpêx prām xàj amnhī kaxyw kām ijamaxpēr o ri ixpa.

¹⁴ Koja nhīrmā Tīrtūm ixpē Kris kwè hā amnhī wyr ixwyr nē inhmā:

—E amnē ixwyr api Pawre. Kot kaj jarāhā amnē mē ixwyr api.

Anhȳr o nhīrmā inhmā kapēr jakamā na pa hte amnhī tā ām pix jamār rāhā ho ixpa. Pē ra Jejus kot amnhī nhīpêx piitā omunh par o mō. Nà kot paj gaa nē hkôt pix mā amnhī nhīpêx mex o ri ixpa. ¹⁵ Kwa kēr pu mē pahpiitā ã pajamaxpēr anē. Jao amnhī wyr hamār pē hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri papa. Mē pahpiitā mē pahpē Kris kwè kēnā. Nom kot ka mē atō ja kaxyw tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr nē ajamaxpēr o:

—Nà tanhmā kot paj we amnhī to nē Jejus kôt amnhī nhīpêx mex rāhā o ri ixpa? Ja kaxyw ixàhpumunh tÿxre hā. Anē.

Hāmri nē ã ajamaxpēr anhȳr o apaja apē hihtȳx japēr. Hā koja Tīrtūm hprī hā tanhmā amā ja kukamā harēnh to nē kaxyw ato axihtȳx ka ixpyrà nē hkôt pix mā ri amnhī nhīpêx o apa. ¹⁶ Jakamā kēr pu mē ām Tīrtūm kām hprām xà hkôt pix mā tanhmā kām amnhī nhīpêx to ho papa. Ra mē

pahte hköt amnhī nhǐpêx o papa xàja kôt pix mā arī amnhī nhǐpêx rāhā ho papa.

17 E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Na pa ra mē anoo mā Jesus kôt tām ri amnhī nhǐpêx o ri ixpa. Tā kér ka mē ja hā ixpumu nē ixpyrà nē hköt amnhī nhǐpêx o ri apa. Hāmri nē nhǐri mē kot ixpyrà nē ã amnhī nhǐpêx anhŷr xwŷnhjê hō pumu nē uràk nē ã amnhī nhǐpêx anē. **18-19** Jesus kot mē pamā mē pahte amnhī tomnuj mŷrapê pī kahpa hā mē panê htykja nhūm mē ra ohtō nē hprī hā mar tā hköt amnhī xunhwyr kêt nē. Mē kām ã kot amnhī nhǐpêx anhŷrja ã mar prām nōkati. Jakamā te mē kām Jesus kurê xwŷnh pyràk. Na htem hā hpijaàm kêt kām tanhmā ri amnhī tomnuj to ho pa. Nē kām amnhī mex pix prām. Nē tanhmā amnhī tomnuj to nē ja hā amnhī pumu nē hkīnh nē. Nom tee ri ja hā amnhī pumu nē hkaprī nē ri pa hkêt nē. Tā ã mē kot amnhī nhǐpêx anhŷr jakamā koja mē nhǐrmā ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak o pa tūm xàta wyr hapêx. Nà koja mē ã amnhī nhǐpêx anē. Ra ixte mē amā ja hā mē harēnh rax tā pa axte mē amā mē harē. Inhmā mē hkaprī hköt na pa hte xatā mē amā ja hā mē harē. **20** Kêt mē papajaja mē kurom mē pahpē kaxkwa nhō xwŷnh nom kormā. Koja nhǐrmā Jesus Kris akupŷn mē pahwyr kaxkwa rūm wrȳ. Mē papytär xwŷnh maati Pahihtija akupŷn wrȳ hāmri nē ma akupŷm amnhī kôt mē pahto api. Jakamā na pu htem arī pahkīnh pē amnhī wyr kamā pajamak rāhā ho ri papa. **21** Na pu htem jar pyka ja kamā Jesus kīnhā paxirerek nē pahpunu j nē ri papa. Nom koja nhǐrmā akupŷn mē pahwyr wrȳ hāmri

nē amnhī pyrà nē mē pamā mē panhī nyw gō pu mē uràk nē paxihtȳx kām pahtīr tūm nē papa ho papa. Ā kot mē panhīpēx anhȳr kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tā koja àhpumunh tȳx kām mēmoj piitā ho amnhīptar pa. Pu mē pahpiitā hkôt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri papa.

4

*Pawre kot mēmoj tā mē kām karō
Epes 4.3; Pirilos 2.2; Korosē 3.15*

¹ E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Inhmā mē ajapêe. Na pa hte mē ato ijamak o ixkrī nē mē amā ijamxpēr nē ixtīnh nē. Nē jar mē pahkwȳjē mā mē ajarēnh o ri ixkrī. E kwa kēr ka mē arī Pahihti kapēr kôt pix mā mān amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri apa.

² Nē wa ka Ewox mē Sīxika wa. Na ka xep hte wa mēmoj tā axpēn kamā agryk rāhā ho ri apa. Kwa wa ā amnhī nhīpēx anhȳrja mā anhūre nē tām axpēn nhīpēx. Pahihti Kris kôt war ate axpēn to war atōx kēnā kot ka kēt wa axtem nē mēmoj tā axpēn kamā agryk o ri apa.

³ Nē ka Xikitre. Apē ixkràmnhwȳ mex jakamā kēr ka axpēn tā wa nita wa kām akapēr kām axihtȳx nē kē war ama nē akupȳm tām axpēn nhīpēx. Na pre wa ra Kremēn mē hkwȳjē mē hpimrāatā ixpyrà nē Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o ri pa. Tīrtūm nhō kagà kamā mē hixi piitā hikwȳ. Mē pahtīr tūm nē mē papa mā xwȳnhjaja ra Tīrtūm nhō kagà kamā mē panhīxi jaxwȳr par.

⁴ Nē kēr ka mē apē Pahihti hkwȳ hā akīnh nē ri apa. Mē ate ā amnhī nhīpēx anhȳr o apaja na

pa inhmā hprām tÿx jakamā kot paj axte mē amā harē. Kwa kēr ka mē akīnh nē ri axpēn kōt apa.

⁵ Pahihti Jejus ra akupŷn mē pahwÿr nojarêt jakamā kēr ka mē kutêp mē piitā ri mē ho mex o ri mē hkōt apa.

⁶ Nē kēr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri apa hkēt nē. Arī amnhī to Tīrtūm wÿr rāhā nē. Kot ka mē mēmo arīgro hā apê amrakati japēr nē tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī to awÿ kē mē ama nē mē amā mēmoj gō. Rÿ mē ate mēmoj tā hwÿr xwÿnhta tanhmā mē amā hipêx to ka mē amnhī tā omu nē kām:

—Nà ãm hāmri na ka ã inhÿpêx anē nē inhmā ja gō Tīrtūm. Amex o amex.

Anhÿr o kām amnhī jarē. ⁷ Kot kaj mē ã amnhī to hwÿr anhÿr o ri apa nhūm tanhmā mē akrā hto ka mē mē apê Jejus Kris kwÿ hā ajamakêtkati nē axàmnhīx ri apa. Hāmri nē mēmoj tā tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri akaprī nē apa hkēt nē. Æm akīnh rāhā ri apa. Tīrtūm kot tanhmā mē pahto nhūm mē pajamakêtkati nē ri mē papaja mē pahte amnhī tā omunh kēt. Æm tapxipix kot ã mē panhÿpêx anhÿr kukamā àhpumunh tÿx.

⁸ E Kris kōt ixtō nē ixtōxjaja. Nà ixkapēr ã kagà jatur xà na ja. Kwa kēr ka mē ixujarēn mar tÿx nē hkōt amnhī nhÿpêx o apa.

Nē mēmoj mex pix kukamā ri ajamaxpēr o apa.

Nē mēmoj mex pix kukamā ri ajamaxpēr.

Nē axpēn mā akapēr mex pix kukamā ri ajamaxpēr.

Nē akatât kōt akapēr xàptär pix o axpēn mā akapēr hkukamā ri ajamaxpēr o ri apa.

Nē tām ri amnhī nhīpēx hkukamā mān ajamaxpēr o ri apa.

Nē mē piitā ri mē ho mex o apa hkukamā ajamaxpēr.

Nē mē akapēr mex pix kukamā mān ajamaxpēr o ri apa.

E kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhŷrja kukamā ajamaxpēr rāhā ho ri apa.

⁹ Nē mē akōt ixpare ri na pa pre Kris kōt amnhī to mex pix nē tām ixkapēr o ri ixpa. Tā kēr ka mē ixpyrà nē ā amnhī nhīpēx anē. Koja Tīrtūm ja hā mē apumu nē mē akōt ri pa ho pa. Kēp mē pamā mē paxàmnhīx pajamakētkati xà nhōr xwŷnh na.

*Mē kot Pawre hwŷr mēmoj mēnh nhūm kot omunh
nē hkīnh ā harēnh
Sikūn Korīt 11.7-9; Piripos 1.5*

¹⁰ Nē amnepêm na ka prem xatā tanhmā ixto mex to ho ri apa. Tā axte ā inhīpēx anhŷr prām nom mē apê awry nē ixpa jakamā ka xep prem tee ri tanhmā ixto mex to hkukamā ajamaxpēr kaprȳ. Tā jar mē kot ijaxàr ā ijareñh ma nē ixwŷr Eparoxit mē nhūm man ixwŷr mō nē inhmā kàxporeta gō. Mē amā ijapê hā ixwŷr amē pa omu nē ixkīnh tȳx nē. Nē ixkīnh kām Tīrtūm mā mē ajarē. Ām hāmri na ka prem ixwŷr amē.

¹¹⁻¹² Nē na pa hte tanhmā ixsute htā arī ixsink nē ijamatētkati nē ri ixpa. Jakamā kot pa mēmo arīgro hā ixpē amrakati nē inhmā prām japēr tā no ām tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ri ixkaprī hkēt nē. Arī ixsink rāhā ixàmnhīx ri ixpa. Rȳ pa inhō mēmoj rax japēr nē māänēn ixsink nē ixàmnhīx ri ixpa. Na pa pre tōhā inhō rax nē ixpa.

Nē tōhā inhō hkêt nē ixpa. Tā arī ixtkīnh rāhā nē ixpa ho ixpa. ¹³ Na hte Kris mēmoj piitā hkukamā ixto ixihtȳx pa ū hā mēmoj kutā ixihtȳx nē ixpa. Jao mēmo arīgro hā inhmā prām tȳx nē ri ixpa htā ū hā kutā ixihtȳx nē ixāmnhīx ri ixpa. ¹⁴ Tā jar ixpunuj nē ixkrī ka mē ijarēnh ma nē ixwyr kàxpore hkwȳ rē. Ām hāmri na ka prem ixwyr arē. ¹⁵ Amnepêm na pa pre mē anhō pika pē Masetōn rūm ixtkato nē mē piitā mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o ri ixpa ka mē xatā ixwyr kàxpore hkwȳ rē pa ho amnhīm ixujaprōr o ri mē hkôt ixpa. Mē apē Piripos kamā Kris kôt ixtō nē ixtōx pixjaja na ka prem ū inhīpēx anē. Krī hkwȳ kamā Kris kôt mē pahkwȳjaja na mē akīnhā ū inhīpēx anhȳr kêt nē. Ām mē kapxipix na ka pre ū ixto mex anē. ¹⁶ Tesarōn kamā ixpare ri na pa pre ixpē amrakati kumrēx nē ri mē hkôt ixpa ka mē xatā ixwyr kàxpore hkwȳ rē pa pre ho amnhīm ixujaprōr rāhā ho ri mē hkôt ixpa. ¹⁷ Nom mē ate ixwyr hkwȳ rēnh kaxyw mē akamā ijamat o ri ixpa hkêt nē. Rȳ ijamaxpēr o:

—Ko. Koja Piripos nhō xwŷnhjaja ijarēnh ma nē kām ixkaprī nē ixwyr kàxpore hkwȳ rēnh japēr.

Anhȳr o mē akukamā ijamaxpēr kêt nē. Nom ra mē ate ixwyr hkwȳ rēnh jakamā koja Tīrtūm ja hā mē apumu nē mē ato mex nē. Ā mē pahte axpēn kutā panojarēt anhȳrja na kām hprām.

¹⁸ Tā nhūm Eparoxitja ham mē arūm kato nē man ixwyr mō nē inhmā kàxporeta gō. Kwa na ka mē inhmā ū rax nē. Koja tokyx ixpē hapēx kêt pa kritpêm ho ixāpkur o ixkrī. Tā ot pa ho kōta nē tanhmā hkre kamā kute pumunh xà hkôt hā kagà

nē mē awŷr kumē. Nà mē ate ixwŷr axàmnhôrta na Tîrtûm omu nē ixtā mē apumu nhûm ja kâm mex kumrêx. Te mē kot mē hkuxwaxà hpâr nhûm mē kâm mexta pyràk nhûm ja kâm mex nē. ¹⁹ Nà koja Tîrtûm mē apê Jejus Kris kwŷ hâ mē amâ mē ate mêmôj to presija xà nhôr râhâ ho pa. Mêmôj piitâ kêp õ kênâ.

²⁰ E kêr pu mē Mêpanhîpêêxà maati Tîrtûm mâ mex o mex ã harênh râhâ o papa. Ja na inhmâ hprâm.

²¹⁻²² Nê ot pa mē jar ixpiitâ mē apê Jejus Kris kôt mē ixkwŷjê hwŷr kagàja kamâ mē ixpêr mē. Mê ixpyrà nê mē apê Tîrtûm kra hâ. Pa nê Kris kôt mē pahtô nê mē pahtôxjaja. Nê Rôm nhô pahi mâ mē àpênh xwŷnh kot Kris kôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjaja mâänê. Âm jar mē ixpê Tîrtûm krajê piitâ pa mē awŷr ixpêr mē.

²³ E kê Pahihti Jejus Kris mêmôj to mē akutâ nojarêt râhâ nê. Jao mē ato mex o pa.

Tâ ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa mē awŷr kagàja nhîpêx nê kumê.

**Tírtūm kapér ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f